

Bilag 5 til Energiplan Fyn – oversigt over og kort kommentering af høringsvar

Der er indkommet en lang række interessante og konstruktive bemærkninger, som kan indgå i det videre arbejde med rammeplanen.

Alle høringsvar har været behandlet af styregruppen bag Energiplan Fyn på møde 17. marts 2016. Ud over den brede opbakning til et fortsat samarbejde, er der indkommet ønsker til fagtekniske og organisatoriske fokuspunkter, herunder at:

- planens 9 indsatsområder er relevante
- der medtages en beskrivelse af, hvordan rammeplanen tænkes evalueret
- solenergiens rolle i fremtidens energisystem beskrives bedre
- 2035 målet om udfasning af fossile brændsler fra el- og varmforsyningen samt udfasning af oliefyr inden 2030 skrives ud af rapporten (Målene stammer fra den tidligere S,R-regering, men er ikke videreført af den nuværende V-regering)
- gartnerierne udfordringer ved, samt muligheder for, bidrag til den grønne omstilling beskrives bedre
- det tydeliggøres yderligere, at Energiplan Fyn rammeplan ikke en bindende plan, men en platform for samarbejde og netværk med åben invitation om deltagelse for alle interesserede aktører
- idet der i rammeplanen arbejdes med teknologier, der stadig ikke er markedsklar, bør der indarbejdes en beskrivelse af planens følsomhed for dette samt af alternative veje og retninger, hvis de skitserede teknologier ikke bliver klar

Høringsvarene har givet konkrete input til, hvad der kan arbejdes videre med i samarbejdet om Energiplan Fyn:

- idéer til videre opbygning af fælles videns grundlag som f.eks. analyse af samspillet mellem varmepumper, varmelager og solvarme i fjernvarmforsyningen samt samarbejde med fynsk skovbrug om at få belyst potentialet for fynsk træbiomasse
- samarbejde mellem kommuner og energiselskaber om udbredelse af nye forretningsmodeller for varmepumper til individuel opvarmning
- en koordineret fynsk varmeplanlægning, der fremmer helheden frem for enkelt-projekter (tænkt som understøttende på tværs af kommune- og forsyningsgrænser. Fratager ikke kommunerne deres opgaver og ansvar på varmforsyningsområdet.)
- en fælles fynsk indsats for udbredelse af el- og gasinfrastruktur til transporten
- græs til biogas

Herudover nævnes vigtigheden af at have en fælles drøftelse af, hvordan det nuværende afgiftssystem indvirker på omstillingen til vedvarende energi, samt vigtigheden af energibesparelsernes rolle, da det først er optimalt at konvertere til VE, når forbruget reduceret mest muligt.

De fleste høringsvar giver dog ikke anledning til ændringer i rammeplanen, men vil indgå i det videre arbejde med Energiplan Fyn rammeplan. De mange gode input og idéer til fælles projekter kan være med til, at fortælle den gode historie om den grønne omstilling på Fyn.

Energiplan Fyn partner	Opbakning til fortsat samarbejde	Bemærkninger
KOMMUNER		
Odense Kommune	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Ser god synergi i samarbejde på mange områder og ønsker derfor at fortsætte dette, gerne med mulighed for at prioritere nogle områder højere end andre • Ønsker en metode til monitorering og evaluering af effekten af samarbejdet om planen udviklet og aftalt på forhånd • Opfordrer til fælles fynsk drøftelse af vindenergi og placering af møller • Anbefalinger for Fynsværket stemmer godt overens med kommunens strategiske energiplan • Kommunen påpeger, at Fjernvarme Fyn er positiv over for etablering af demo-anlæg til termisk forgasning af træ med brug af syntesegassen til brændstofproduktion • Positiv over for tankerne om udbygning og sammenkobling af fjernvarmenet i behørigt samarbejde mellem aktører • Enig i planens pointer om behovet for prioritering af biomasse ressourcer, og opfordrer til en samlet fynsk plan for anvendelse af biomasse • Positiv over for planens ide om 'kollektiv forsyning' af boliger i individuelt forsynede områder og for et fælles kommunalt samarbejde om dette • Opfordrer til fælles kommunal planlægning af placering af biogasanlæg med tanke for både gylle/biomasse ressourcer og placering i forhold til fjernvarmenet • Enig i planens strukturering af transportsektoren i en el-baseret del og en kulbrinte-baseret del. Opfordrer til fælles kommunalt samarbejde om transport infrastruktur, herunder ladestandere og tankstationer samt tværgående transport som fx regionale busser på gas • Opfordrer til fælles fynsk samarbejde om afgifts/incitament struktur ift. til politisk tilbagemelding, påpeger at planens afsnit om afgifter bør gennemskrives • Ønsker Byregion Fyn som ramme for fremtidigt sekretariat for samarbejdet
Faaborg-Midtfyn Kommune	Ja	Udtrykker stor ros til arbejdet med rammeplanen og anbefaler det fortsatte samarbejde om denne
Kerteminde kommune	Ja	Miljø- og Teknikudvalget har drøftet planen og de har ingen væsentlige kommentarer
Nordfyns Kommune	(Ja)	<i>Endeligt hørings svar afventer behandling i Kommunalbestyrelsen 31. marts 2016, følgende er indstillet:</i> Tilslutter sig planens perspektiver og anbefalinger. Ønsker planen behandlet i økonomiudvalg og kommunalbestyrelse og afgiver endelig udtalelse efter møde den 31. marts
Ærø Kommune	Ja	Tilslutter sig planen, men ønsker mere fokus på solvarme og varmepumper
Langeland	Ja	Er positiv over for at indarbejde rammeplanen i den videre lokale planlægning

Kommune		
Svendborg Kommune	(Ja)	<p><i>Endeligt hørings svar afventer behandling i Byrådet 29. marts 2016, med følgende opmærksomhedspunkter:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opfordrer til videre fælles opfølgning på planen • Peger på behov for yderligere fokus på solenergi, opstilling af el-ladestandere samt energi-konsekvenserne af affaldsgenvinding
Assens Kommune	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Ser rammeplanen som et særdeles fornemt udtryk for de perspektiver samarbejdet omkring Fyns Fremtid kan rumme • Anerkender, at der gennem Energiplan Fyn er skabt et stærkt dialog- og samarbejdsforum, og kan derfor tilslutte sig rammeplanen og oprettelsen af et Energiplan Fyn sekretariat, dog med mulighed for selv at kunne prioritere deltagelsen indsatsområder og projekter • Ønsker at potentialet ved havvindmøller overvejes, som alternativ til placering af vindmøller på land, hvor det erfaringsmæssigt er særdeles vanskeligt at finde egnede placeringsmuligheder.
Nyborg Kommune	(Ja)	Er positiv over for rammeplanens faglige og strategiske indhold og for samarbejdet som sådan, men ønsker aktuelt ikke at bidrage rent økonomisk til et videre arbejde (har taget stilling til en forespørgsel om et bidrag på 24.000 kr./år)
REGIONEN		
Region Syddanmark	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Vurderer, at rammeplanen er et samfundsmæssigt væsentligt og dygtigt udført arbejde • Glæder sig over, at det fynske samarbejde ønskes videreført • Rammeplanen korresponderer godt med de øvrige regionale tiltag • Indgår gerne i videre dialog fremover
ENERGISELSKABER		
NGF Nature Energy	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Fremhæver det positive i, at Energiplan Fyn sigter mod at undgå kommunal sub-optimering, som ofte går ud over de samlede muligheder i den større helhed. • Påpeger, at den tidligere regerings midtvejs-målsætninger om fossilfri el og varme i 2035 ikke længere gælder, kun 2050 målsætningen om uafhængighed af fossile brændsler. • Ønsker større opmærksomhed om rammeplanens pointe om, at afgiftsfritagelse for biomasse sammen med afgifter på el, på uheldig måde fremmer investering i biomasse-kedler til fjernvarme – hvilket kan blive en alvorlig barriere for den videre implementering af vindscenariet • Ønsker pointen om 'rørløs' kollektiv varmforsyning generaliseret til at være en mulighed for alle selskaber generelt, ikke kun fjernvarmeselskaberne
Fjernvarme Fyn	Ja	Ønsker formuleret en rutine for evaluering af energiplan Fyn samarbejdet og rammeplanen
Energi Fyn	Ja	Bakker op omkring en naturlig videreudvikling af Energiplan Fyn samarbejdet, som kan sikre bæredygtig fynsk udvikling
FFV	Ja	Kan tilslutte sig Energiplan Fyn rammeplans perspektiver og anbefalinger, som fundament for fremtidigt fynsk samarbejde
ØVRIGE PARTNERE		
Centrovic	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Udtrykker stort ønske om fortsat deltagelse fra landbrugets side

Udvikling Fyn og Miljøforum Fyn	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Ser stort potentiale for biomasse ressourcer i fremtidens energisystem • Bakker op om en videreførelse af samarbejdet om Energiplan Fyn • Ser rammeplanen som et godt fundament for samarbejde om forretningsudvikling og optimering af det fynske energisystem • Ønsker at den fælles vision for fremtidens energiforsyning omsættes til erhvervsmæssige vækstmuligheder, jobskabelse og regional udvikling • Finder det vigtigt at processen ikke går i stå nu, mens den politiske afklaring finder sted, og stiller derfor ressourcer til rådighed til at "holde gryden i kog" • Opmærksom på, at mens både den internationale prisudvikling for olie, den sikkerhedspolitiske situation og den nationale politik i øjeblikket på visse punkter ikke understøtter en hurtig grøn omstilling, så er der stadig en lang række 'no-regrets' tiltag, som man kan gå i gang med på Fyn, som fx at få nedbragt og effektivisere energiforbruget samt øget elektrificering
Syddansk Universitet	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Syddansk Universitet bakker fuldt op om planen og prioriterer højt at støtte op om arbejdet med både forskning og anden faglig støtte • Vil fremover prioritere højt, at studerende i deres afgangsprøve arbejder tilknyttet fynske energiselskaber, kommuner og andre aktører i deres projekter, og at alle aktører kan melde ind med ønsker til emner, de ønsker fokus på i sådanne projekter
ØVRIGE HØRINGSPARTER		Bemærkninger
Assens Fjernvarme		<ul style="list-style-type: none"> • Udtrykker bekymring for om energiplanen og energiplan samarbejdet begrænser de lokale beslutningsprocesser og for, om de store energiselskabers interesser kommer til at overrule de mindre selskabers interesser. • Påpeger ligeledes, at det langsigtede scenarie omfatter teknologier, der endnu ikke er modne, og at dette er et væsentligt usikkerhedsmoment.
Svendborg Fjernvarme		Bakker om et fortsat samarbejde, hvis det ikke forpligtiger eller begrænser deres muligheder for disponering - udover viljen til at undgå et positivt samarbejde
Kerteminde Forsyning		Bestyrelsen forholder sig positivt til de emner i Energiplanen, der er inden for forsyningsvirksomhedens forretningsområde
Vand og Affald Svendborg		Kan tilslutte sig Energiplan Fyn rammeplanens perspektiver og anbefalinger, og ser frem til det videre fynske samarbejde
Danmarks Naturfredningsforening Samråd Fyn		<ul style="list-style-type: none"> • Enig i, at det langsigtede scenarie skal indeholde brintteknologi for at være bæredygtigt • Enig i den skitserede road-map frem mod 2050, hvor vindkraften integreres fuldt ud og med en stigende implementering af varmepumper, mens anvendelsen af biomasse til el og varme er midlertidig. • Mener, at fossile brændsler, især kul, bør udfases hurtigst muligt og i en overgangsfase erstattes af biomasse indtil varmepumper kan tage over • Ønsker vindkraft til fjernvarme, herunder via varmepumper, fremrykket mest muligt, også på det store fjernvarmenet hos Fjernvarme Fyn • Ønsker kriterier for bæredygtig biomasse, herunder fra lokalt fynsk skovbrug

	<ul style="list-style-type: none"> • Enig i, at den fynske halmressource, og anden bionedbrydelig biomasse, skal prioriteres til biogas, da det sikrer højeste energieffektivitet samt tilbageførsel og næringsstoffer og kulstof til markjorden • Efterspørger mere fokus på solenergi • anbefaler vindmøller placeret på havet, og i det omfang land-vindmøller prioriteres, da placeret væk fra naturområder, fx langs motorvej • Vil gerne følge det fortsatte arbejde
Dansk Gartneri	<ul style="list-style-type: none"> • Finder, at planen er et vel gennemtænkt og –disponeret grundlag for videre udvikling af den fynske energisektor • Vil gerne deltage i samarbejde herom • Påpeger behovet for, at væksthushavenerier ikke påføres store konkurrenceforvridende ekstraomkostninger • Ønsker høj fokus på energibesparelser • Påpeger gartneriernes evne til at indgå i både fleksibelt forbrug og produktion af el samt behovet for at se på en incitament-struktur, der fremmer disse muligheder • Peger på den økonomiske trussel en omlægning fra kul til biomasse på Fynsværket udgør for gartnerierne pga. de aktuelle afgiftsregler. Påpeger nødvendigheden af en løsning på dette, hvis ikke mange gartnerier skal lukke ved en evt. fremtidig omlægning og ønsker fokus på dette i rammeplanen
Fynbus	<ul style="list-style-type: none"> • Nævner en række positive tiltag, Fynbus allerede har implementeret. Peger på muligheden for, at regionale busser fremover kører på gas.
Lillian Nielsen, Svendborg	Ønsker indsatsen for sol- og vindkraft prioriteret op fremfor den aktuelle prioritering af biomasse
Ole Andersen, Energikonsulent, 5932 Humble	Påpeger, at der lokalt kan være politisk modvilje mod vindmøller
Poul Poulsen (B), Assens Kommune	<ul style="list-style-type: none"> • Rammeplanen er et fornemt resultat af 2 års arbejde, hvor mange interessenter, trods modsætninger, afleverer et fælles skrift, en rammeplan, der viser en fælles vej for Fyn på Energiområdet. • Der er det lange lys på til år 2050, og der er anvist veje på kort, mellem og lang sigt – biobrændsel, elektrificering og brint • Fyn placeres i en større sammenhæng, og de fynske styrker understreges • Påpeger at Energiplan Fyns valget af landvindmøller er et resultat af opgavens indhold, specifikt ift. at rammeplanen ikke kun skal være teknisk realiserbar, men også økonomisk realiserbar • Ønsker at de fynske kommuner samlet, og på tværs af partier, lægger det nødvendige pres på regering og Folketing for at få ændret afgiftssystemet i favør af grøn omstilling, samt at kommunerne får de nødvendige redskaber til at kunne handle ift. den strategiske rammeplan, "Energiplan Fyn". • Et Energiplan Fyn sekretariat er en nødvendighed for at fastholde det etablerede samarbejde mellem energiaktører, kommuner og SDU, samt for at kunne skærpe og fastholde det politiske fokus • Appellere kraftigt til Borgmesterforum om at tage det politiske lederskab for det videre arbejde.